

יבמות קה

עניין: ביאור מעשה דאבדן

סמ"ק מצוה פב

סמירתו בשעת יציאת נשמתו או מיזו בו אבר כאלו שוסך דמים. ואין הורגין רק
 החדף (ג) אחר חבירו להורגו. וחדף אחר נערה המאורסה וחדף אחר הזכור. ובא
 במחירת כמו רחף אחר חבירו להורגו, וכן החדף למסור (ד) ממון חבירו בידי גוים
 (ה) וכל אלו אם כבר עבדו אין הורגים אותן. (ו)

הו שלא סדין (ז) ובשם ריביא הורג צריך שיוהר מאבק שלהם כי אם היו יבשל ההורגים
 בעבירה כיוצא בהם יחשב לו אותו הגורם לדם נקי. וראה טיהור שנענש מדמי בית אבא
 אעפ"י שצדקה לו הנביא להרגם לפי שנכשל בעבירה של בית אבאב טעי הר"י מקורביל.

שמירת הלשון שער התבונה פי"ז

לכאורה מה סיבב ד' שאדככי אחיה יבמה וכו' אלא
 שזה הוא הדברים שאמרנו דהנה אבדן גינה מתחלה
 לר' ישמעאל בר"י על שפסע על ראשי עם קדוש
 והנה אף שבוודאי אין הדין עמו צמה שאמר וכי
 הגון אחיה וכו' דזה הוא אונאה דברים ממש אעפ"כ
 לא היה מקום לתפוס בזה כל כך לאבדן עד שיענש
 ע"ז בעונש הטרעה אם עיקר כוונתו היה בשביל
 קנאה האמת אף שטעה במאמר זה וע"כ ניסוהו
 חקף מלמעלה ואדככי אחיה ההוא יבמה וכו'
 והולך אבדן ללא וכתוך כך הורה ר' ישמעאל
 בר"י ואמר ר' כבר הורה זקן וכו' הוה קמפסע
 אבדן ואחי וכו' תנא בלוחה וכו' פירוש כיון שגם
 הוא אין זהר בזה ע"כ נענש למפרע על מה
 שגינה לר' ישמעאל בר"י גם הראוהו ששלא כדין
 אמר לר' ישמעאל וכי הגון אחיה ללמוד תורה
 מרבי שהרי הכריע בדבריו לשיטת ר' שהיה סבור
 מתחלה דלחליצה צעין גדולה וע"כ נענש בעונש
 הטרעה וגם טבעו ב' בניו כידוע שטענש הטביעה
 ועונש אסכרה הוא עונש אחד (כדאמרין בכתובות ד'
 ל' או טובע בנהר או מת בסרוכני) וידוע שטענש
 לשם"ר הוא מיתת אסכרה כדאמרין בשבת (דף ל"ג
 .. ע"א) ע"ס :

אחאב שהרג בירעאל] על בית יהוא ומדבריו של הסמ"ק
 נלמוד דה"ה לכל כיוצא בהם בין אדם לחבירו אם
 אחד יעניש לחבירו בחיזו דבר של עונש בהכחה
 או בהלבנת פנים או בספור לשם"ר עליו אפילו אם
 בזה היה הדין עם המלכין והמספר אעפ"כ ידע
 בנפשו שאם הוא עבר ג"כ מכבר ענ זה הענין
 גופא או שיעבור לבסוף על זה יחשב ממילא
 לערו של זה האיש שהלכין פניו או שספר לשם"ר
 עליו לדם נקי וענש יענש עליו כמו על האדם
 השלם בתורת ה' ובמציאותו. והנה ע"ז ימלא המספר
 לשם"ר ע"ח או המנערו בכל מיני לער ברתת וזיע
 כי כאשר יחזקן היטיב ימלא שזה מקרוב עבר
 בעלמו ג"כ בזה הענין גופא או בענינים אחרים
 כיוצא בזה ואפילו אם צדק היטיב בנפשו ולא
 מלא אעפ"כ ידע בנפשו שמעתה אחר הספור אם
 יעבור על זה חקף יפקד עליו למפרע העון למעלה
 צמה שדיבר בזה על חבירו. וזה הענין נזכר
 ביבמות (דף ק"ה ע"ב) בר' חייה ור"ש בר רבי דהו
 יבתי וכו' אחא ר' ישמעאל ברבי יוסי לגביהו וכו'

